

delvis har bemærkninger fremsat af Domstolen i appeldommen, og som tillige er en omformulering af et af sagsøgerens argumenter fra begyndelsen af sagen, samt et anbringende vedrørende de faktiske omstændigheder, som sagsøgeren ikke havde kendskab til på tidspunktet for stævningens indgivelse.

5. Eksistensen af en erhvervssygdom, som ligger til grund for en tjenestemand's invaliditet i den forstand udtrykket er anvendt i tjenestemandsvedtægtens artikel 78,

stk. 2, skal fremgå klart og præcist af de konklusioner, som er formuleret af det Invaliditetsudvalg, der er omhandlet i artikel 13, bilag VIII til tjenestemandsvedtægten.

Dette er klart ikke tilfældet, når det ifølge disse konklusioner er lidet sandsynligt, at der er en årsagsforbindelse mellem den sygdom, der har fremkaldt en tjenestemand's invaliditet, og tjenestemandens udførelse af sit arbejde.

RETTEENS DOM (Fjerde Afdeling)
23. marts 1993 *

I sag T-43/89 REV.,

Walter Gill, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Stoke-by-Clare (Det Forenede Kongerige), ved advokat Aloyse May, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg på dennes kontor, 31, Grand-rue,

sagsøger,

støttet af:

Union syndicale-Luxembourg ved advokat J.-N. Louis, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

intervenient,

* Processprog: fransk.

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Sean van Raepenbusch, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 20. maj 1988 om afslag på at anvende artikel 78, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber på sagsøgeren, og om at fastsætte hans invalidepension i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 3,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W. Bellamy, og dommerne H. Kirschner og C.P. Briët,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 14. marts 1990,

på grundlag af Domstolens dom af 4. oktober 1991,

og på grundlag af skriftvekslingen efter hjemvisningen og efter mundtlig forhandling den 8. december 1992,

afsagt følgende

Dom

- 1 Nærværende dom er afsagt af Retten, efter at Domstolen har hjemvist sagen til påkendelse ved Retten (dom af 4.10.1991, sag C-185/90 P, Kommissionen mod Gill, Sml. I, s. 4779, herefter benævnt »appeldommen«) som følge af appel iværksat af sagsøgte mod Rettens dom af 6. april 1990 (sag T-43/89, Gill mod Kommissionen, Sml. II, s. 173, herefter benævnt »den ophævede dom«). I mellemtiden er en af sagsøgeren indgivet begæring om ekstraordinær genoptagelse af appelsagen blevet afvist af Domstolen (kendelse af 25.2.1992, sag C-185/90 P-REV., Gill mod Kommissionen, Sml. I, s. 993).

Faktiske omstændigheder og tidligere retsforhandlinger

- 2 Tvistens baggrund og forløbet af de tidligere etaper i retsforhandlingerne er fremstillet i ovennævnte domme og ovennævnte kendelse, hvortil der henvises.
- 3 Artikel 78 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber er affattet således:

»I henhold til de i artikel 13-16 i bilag VIII fastsatte betingelser er den tjenestemand, der er ramt af vedvarende invaliditet, som anses for fuldstændig, og medfører, at den pågældende er ude af stand til at gøre tjeneste i en stilling i hans stillingsgruppe, berettiget til invalidepension.

Når invaliditeten skyldes ... erhvervssygdom ... udgør invalidepensionen 70% af tjenestemandens grundløn.

Når invaliditeten har andre årsager, svarer invalidepensionen til den alderspension, som tjenestemanden ville være berettiget til ved det fyldte 65. år, hvis han var forblevet i tjenesten indtil denne alder.

...«

- 4 Sagsøgeren arbejdede i 26 år i kulminerne i Det Forenede Kongerige i stillinger, der krævede, at han regelmæssigt gik ned i minerne (i de første 23 år næsten dagligt, derefter flere gange om måneden). I 1974 blev han ansat ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og var i syv år placeret i forskellige stillinger, der ikke krævede, at han så hyppigt gik ned i minerne (fire til seks gange om året).
- 5 Den 11. juni 1981 indgav sagsøgeren ansøgning om invalidepension begrundet med erhvervssygdom som omhandlet i vedtægtens artikel 78, stk. 2. I en vedlagt lægeerklæring konstateredes uarbejdsdygtighed »på grund af en tilstoppende luftvejslidelse, som sandsynligvis skyldes indånding af støv (arbejde i miner)«.
- 6 Med betragtelig administrativ forsinkelse afgav det i artikel 13 i vedtægtens bilag VIII omhandlede Invaliditetsudvalg erklæring den 31. marts 1987. I mellemtiden, den 21. oktober 1983, havde Kommissionens ansættelsesmyndighed truffet en foreløbig afgørelse, hvorefter sagsøgeren fik invalidepension beregnet efter vedtægtens artikel 78, stk. 3.
- 7 I sin erklæring havde Invaliditetsudvalget efter at have givet udtryk for den opfattelse, at »det er lidet sandsynligt, at de få nedstigninger i minerne efter 1974 kan have bidraget til at forværre en sygdom, der allerede var brudt ud« (s. 3 i erklæringen), enstemmigt draget følgende konklusioner (ligeledes s. 3 i rapporten):

»Walter Gill er fortsat ramt af en varig invaliditet, der må anses for fuldstændig ...

Gill er ikke ramt af en af de sygdomme, der findes i De Europæiske Fællesskabers fortegnelse over erhvervssygdomme. Invaliditetsudvalget er dog af den opfattelse, at der er en sandsynlig årsagsforbindelse og en tilstrækkelig direkte forbindelse

med en specifik og typisk risiko ved de arbejdsopgaver, der blev udført mellem 1948 og 1971. Derimod finder udvalget det lidet sandsynligt, at der er en årsagsforbindelse for perioden fra 1974 til 1981, hvor Gill var tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i Luxembourg.«

- 8 Ved afgørelse af 4. november 1987 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at det ikke var tilstrækkeligt bevist, at der var tale om en erhvervssygdom efter vedtægtens artikel 78, stk. 2, og at hans pension fortsat ville blive beregnet i henhold til artikel 78, stk. 3.
- 9 Sagsøgeren indbragte en klage mod afgørelsen af 4. november 1987, som blev afvist ved Kommissionens afgørelse af 20. maj 1988. Efter denne afvisning anlagde han den 18. august 1988 sag for Domstolen til prøvelse af afgørelsen af 20. maj 1988; denne sag blev hjemvist til Retten ved kendelse af 15. november 1989.
- 10 I sin stævning nedlagde sagsøgeren følgende påstande:

— Afgørelsen af 20. maj 1988 annulleres.

— Det statueres, at sagsøgeren er blevet varigt og fuldstændigt invalid som følge af en erhvervssygdom i den i vedtægtens artikel 78, stk. 2, forudsatte betydning.

— Sagsøgeren kendes berettiget til en invalidepension på 70% af sin grundløn fra datoen for invaliditetens indtræden, dvs. fra den 1. november 1983.

— Sagsøgte tilpligtes at betale samtlige sagens omkostninger.

11 Kommissionen nedlagde følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger i henhold til gældende ret.

12 I retsmødet den 14. marts 1990 frafaldt Kommissionen sin afvisningspåstand.

13 Ved ovennævnte dom af 6. april 1990 annullerede Retten Kommissionens afgørelse af 20. maj 1988.

14 Kommissionen appellerede denne dom til Domstolen. Ved kendelse af 21. november 1990 tillod Domstolen Union syndicale-Luxembourg at intervenere til støtte for Gill's påstande.

15 Ved dom af 4. oktober 1991 i ovennævnte appelsag ophævede Domstolen Rettens dom af 6. april 1990, hjemviste sagen til Retten og udsatte afgørelsen om sagens omkostninger.

16 Den 2. december 1991 indgav sagsøgeren begæring om ekstraordinær genoptagelse af appelsagen. Denne begæring blev afvist af Domstolen ved kendelse af 25. februar 1992. Domstolen anførte i sin kendelse, at efter hjemvisningen af sagen til Retten verserede tvisten i sin helhed for denne.

Retsforhandlingerne efter hjemvisningen

- 17 Samtidig med sin begæring om ekstraordinær genoptagelse af appelsagen havde sagsøgeren anmodet om udsættelse af retsforhandlingerne efter hjemvisningen til Retten. Ved kendelse af 16. januar 1992 imødekom Retten denne anmodning. Som følge af Domstolens kendelse af 25. februar 1992 blev retsforhandlingerne ved Retten genoptaget den 25. marts 1992.
- 18 Sagsøgeren, sagsøgte og intervenienten har indgivet skriftlige indlæg i henhold til artikel 119 i Rettens procesreglement.
- 19 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede en ny mundtlig forhandling uden forudgående bevisoptagelse.
- 20 Den mundtlige forhandling fandt sted den 8. december 1992. Parternes befuldmægtigede har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten.
- 21 I sit skriftlige indlæg har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:
- Det fastslås, at sagsøgerens skriftlige indlæg kan admitteres, da det er indgivet inden for de fastsatte frister.
 - Kommissionens afgørelse af 20. maj 1988 om afslag på at anvende tjenstemandsvedtægtens artikel 78, stk. 2, og om at fastsætte sagsøgerens invalidepension efter vedtægtens artikel 78, stk. 3, annulleres.

- Dommen afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 6. april 1990 stadfæstes.

- Det fastslås følgelig, at sagsøgeren er blevet varigt og fuldstændig invalid som følge af en erhvervssygdom i den i vedtægtens artikel 78, stk. 2, forudsatte betydning.

- Sagsøgeren kendes berettiget til en invalidepension på 70% af sin grundløn fra datoen for invaliditetens indtræden, dvs. fra den 1. november 1983.

- Sagsøgte tilpligtes at betale samtlige sagsomkostninger.

Subsidiært:

- Såfremt Retten ikke mener at råde over tilstrækkelige oplysninger, anordnes der nedsættelse af et nyt Invaliditetsudvalg, som skal udtale sig om årsagsforbindelsen mellem den virksomhed, sagsøgeren har udøvet ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, og forværringen af hans helbredstilstand; i modsat fald angives ved kendelse i henhold til procesreglementets artikel 65 og 70 ff., hvilke faktiske omstændigheder der skal bevises, samt at der skal indhentes sagkyndig erklæring om den omtalte årsagsforbindelse.

22 Sagsøgte har i sit skriftlige indlæg nedlagt følgende påstand:

- Frifindelse.

- Der træffes afgørelse om sagens omkostninger i henhold til gældende ret.

23 Intervenienten har i sit indlæg nedlagt følgende påstande:

— Inden Retten afsiger dom, anordnes der nedsættelse af et nyt Invaliditetsudvalg, der skal udtale sig om årsagsforbindelsen mellem den virksomhed, sagsøgeren har udøvet, og den lidelse, han er ramt af, idet der tages særligt hensyn til dr. Schneider's lægeerklæring af 1. oktober 1991.

— Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

Interventionen

24 Union syndicale-Luxembourg har i medfør af artikel 123 i Domstolens procesreglement fået adgang til at intervenere for Domstolen til støtte for Gill's påstande. For Domstolen nedlagde sagsøgeren bl.a. påstand om, at han skulle have medhold i de påstande, han havde nedlagt i første instans. I appeldommen traf Domstolen ikke afgørelse om intervenientens omkostninger, men hjemviste sagen i sin helhed til Retten. Det må derfor fastslås, at Union syndicale-Luxembourg har bevaret sin status som intervenient i sagen for Retten efter hjemvisningen af sagen.

De påstande og anbringender, som er fremført af parterne i sagen i første instans

Formaliteten

25 I punkt 2 og 3 i de påstande, sagsøgeren har nedlagt (jf. ovenfor, præmis 10), anmoder han Retten om at give ham medhold, hvilket i virkeligheden tager sigte på at få medhold i visse af de anbringender, han har fremført til støtte for sit søgsmål. Det tilkommer imidlertid ikke Retten inden for rammerne af sin legalitetskontrol efter vedtægtens artikel 91 at foretage sådanne konstateringer. Derfor kan disse påstande ikke antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 26 Selv om der i sagsøgerens indlæg i sagen i første instans ikke sondres udtrykkeligt mellem de forskellige anbringender, er Retten af den opfattelse, at det bør fortolkes sådan, at sagsøgeren fremfører fire anbringender, for det første, at vedtægtens artikel 78, stk. 2, ikke kræver bevis for, at der er årsagsforbindelse mellem en erhvervs sygdom og udøvelsen af tjeneste ved Kommissionen; for det andet, at det kommissorium, der i det foreliggende tilfælde er givet Invaliditetsudvalget, er upræcist formuleret; for det tredje, at Invaliditetsudvalgets erklæring ikke var tilstrækkeligt begrundet og/eller behæftet med faktiske og retlige fejl; og for det fjerde, at resultaterne af de lægeundersøgelser, som sagsøgeren gennemgik, ikke blev meddelt ham.

Anbringendet om, at vedtægtens artikel 78, stk. 2, ikke kræver bevis for eksistensen af en årsagsforbindelse mellem en erhvervs sygdom og udøvelsen af tjeneste ved Kommissionen

- 27 I sin replik havde sagsøgeren subsidiært gjort gældende, at der skulle sondres mellem betingelserne for anvendelse af artikel 73 og 78. Vedtægtens artikel 78, stk. 2, kræver ifølge sagsøgeren ikke, at der er årsagsforbindelse mellem erhvervs sygdommen og tjenesten ved Kommissionen.
- 28 I appeldommen (præmis 14-17) fastslog Domstolen, at den kroniske luftvejslidelse, som sagsøgeren lider af, kun kan betragtes som en erhvervs sygdom efter vedtægtens artikel 78, stk. 2, hvis det behørigt godtgøres, at selve sygdommen eller forværringen af sygdommen er indtrådt under udøvelse af eller i forbindelse med udøvelsen af sagsøgerens tjeneste ved Kommissionen.
- 29 I det indlæg, som sagsøgeren har afgivet, efter at sagen er blevet hjemvist til Retten, har han accepteret denne fortolkning.

30 Dette anbringende kan derfor ikke tiltrædes.

Anbringendet om, at Invaliditetsudvalgets kommissorium er upræcist formuleret

Parternes argumenter

31 Sagsøgeren har i sin stævning henvist til Domstolens dom af 26. januar 1984 (sag 189/82, Seiler mod Rådet, Sml. s. 229) og anført, at Invaliditetsudvalgets kommissorium var upræcist formuleret. Sagsøgte har heroverfor anført, at Invaliditetsudvalget selv nærmere har angivet omfanget af sin opgave og på første side af sin erklæring har citeret præmis 10 i Domstolens dom af 21. januar 1987 (sag 76/84, Rienzi mod Kommissionen, Sml. s. 315), hvorefter udvalgets opgave bestod i at fastslå årsagen til uarbejdsdygtigheden og undersøge, om sagsøgerens patologiske tilstand har en tilstrækkelig direkte sammenhæng med en speciel og typisk risiko, der følger af de opgaver, som sagsøgeren udførte. Under retsforhandlingerne efter hjemvisningen har intervenienten støttet sagsøgerens påstande.

Retten bemærkninger

32 Som det fremgår af Invaliditetsudvalgets erklæring af 31. marts 1987 var det dette udvalgs opgave at »udtale sig om en eventuel eksistens af en erhvervs sygdom og i bekræftende fald om dennes forhold til de opgaver, Gill har udført for Fællesskaberne, samtidig med at der skal ses bort fra hans tidligere tjenesteforhold.«

33 Det bemærkes for det første, at ordlyden af dette kommissorium kun vanskeligt kan holde for en logisk analyse; navnlig kunne Invaliditetsudvalget ikke udtale sig om spørgsmålet, om Gill's sygdom var en erhvervs sygdom, før det havde undersøgt dens eventuelle sammenhæng med de opgaver, han havde udført. Ikke desto mindre må Retten fastslå, at det fremgår af erklæringen, at Invaliditetsudvalget har begrænset sig til vurderinger af lægelig karakter og har undersøgt spørgsmålet om, hvad der var årsagen til den sygdom som sagsøgeren lider af, samt spørgsmålet om en eventuel forbindelse mellem denne sygdom eller dens forværring og de opgaver,

sagsøgeren har udført for Kommissionen. Formuleringen af Invaliditetsudvalgets kommissorium har altså ikke hindret dette udvalg i klart at opfatte omfanget af sin opgave og gennemføre denne.

34 Dette anbringende kan derfor ikke tiltrædes.

Anbringendet om, at Invaliditetsudvalgets rapport er utilstrækkeligt begrundet og/eller behæftet med faktiske og retlige fejl

Parternes argumenter

35 Sagsøgeren har i sin stævning gjort gældende, at Invaliditetsudvalget har udtrykt sig tvetydigt og yderst vagt. Det har undladt at nævne, hvilken form for arbejde Gill udførte i Kommissionen, samt hvilken indvirkning dette arbejde kunne have på hans sygdom eller dennes forværring. Konklusionerne i erklæringen modsiger de tidligere lægeerklæringer, især erklæringerne fra dr. McLintock, som havde deltaget i de tidligere lægeundersøgelser. Sagsøgte har heroverfor anført, at Invaliditetsudvalget naturligvis, selv om det ikke var bundet af tidligere lægeerklæringer eller tidligere synspunkter, i det foreliggende tilfælde havde taget de foregående lægeerklæringer til efterretning og således under fuldt kendskab til sagen har truffet en sidste og endelig afgørelse.

Rettens bemærkninger

36 Det bemærkes, at selv om domstolskontrollen ikke kan omfatte egentlige lægelige vurderinger, har Retten ikke desto mindre kompetence til at efterprøve, om en erklæring afgivet af et Invaliditetsudvalg indeholder en begrundelse, der gør det muligt at vurdere de betragtninger, som udtalelsens konklusion er baseret på (jf. senest Rettens dom 27.2.1992, sag T-165/89, Plug mod Kommissionen, Sml. II, s. 367, præmis 75, samt den dér anførte praksis).

37 Det bemærkes, at det fremgår af Invaliditetsudvalgets erklæring af 31. marts 1987, at dette har haft kendskab til de foregående lægeerklæringer; udvalget har hørt og

undersøgt sagsøgeren og især forhørt sig om udviklingen af hans sygdom siden 1981; det har taget hensyn til resultaterne af de undersøgelser, dr. Schneider, et af udvalgets medlemmer, som regelmæssigt undersøgte patienten, foretog; det har taget stilling til, hvilken rolle sagsøgerens arbejdsvilkår mellem 1948 og 1971 har spillet, og det har undersøgt, om de nedstigninger i minerne, som han fortsatte med efter 1974, muligvis har kunnet bidrage til forværringen af hans sygdom.

38 Derfor må det fastslås, at Invaliditetsudvalgets erklæring er tilstrækkeligt begrundet til, at det er muligt at tage stilling til de overvejelser, som er gået forud for dets konklusioner.

39 Hvad angår anbringendet om, at konklusionerne i Invaliditetsudvalgets erklæring modsiger de tidligere lægeerklærings konklusioner, er det tilstrækkeligt at bemærke, at ifølge fast retspraksis vedrørende lægeudvalg, som analogt kan anvendes på Invaliditetsudvalg, tilkommer det Invaliditetsudvalget at afgøre, i hvor stort et omfang der skal tages hensyn til tidligere lægeerklæringer (jf. især Domstolens dom af 19.1.1988, sag 2/87, Biedermann mod Revisionsretten, Sml. s. 143, præmis 19). At Invaliditetsudvalget er nået til en anden konklusion end en af de læger, der tidligere har undersøgt sagsøgeren — i denne sag dr. McLintock — er ikke i sig selv tilstrækkelig til at drage rigtigheden af Invaliditetsudvalgets afgørelse i tvivl.

40 Dette anbringende kan derfor ikke tiltrædes.

Anbringendet om, at sagsøgeren ikke har modtaget meddelelse om resultaterne af lægeundersøgelserne

Parternes argumenter

41 Sagsøgeren har i sine skriftlige indlæg gjort gældende, at selv om de røntgenfotografier af brystkassen, der blev taget, da han indtrådte i tjenesten i Kommissionen,

og som derefter er blevet taget årligt, har afsløret en lungesygdom, har han aldrig fået meddelelse herom; denne undladelse, hvormed enhver præventiv behandling, der kunne standse udviklingen af hans sygdom, ifølge sagsøgeren blev forhindret, var en fejl fra institutionens side. Til gengæld har han også hævdet, at den lægeundersøgelse, der gik forud for hans ansættelse, ikke var foretaget grundigt nok, eftersom den ikke havde afsløret, at han var ramt af en alvorlig lidelse eller kun kunne ansættes til arbejde, der var foreneligt med hans sygdom. Kommissionen har dels svaret, at Invaliditetsudvalget har konstateret, at sagsøgerens kroniske sygdom i åndedrætsorganerne viste sig i begyndelsen af året 1974, og dels, at røntgenfotografiet fra 1973, som er omtalt i Invaliditetsudvalgets erklæring, ikke viste nogen specifikt patologiske træk, hverken under udvikling eller allerede eksisterende.

Rettens bemærkninger

42 Det bemærkes, at spørgsmålet om administrationens eventuelle ansvar for at meddele en tjenestemand oplysninger om hans helbredstilstand klart må holdes adskilt fra spørgsmålet, om han er ramt af en erhvervssygdom i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 2. Beviset for eksistensen af en årsagsforbindelse mellem en erhvervssygdom eller forværringen af denne og det arbejde, en tjenestemand har udført i Fællesskabernes tjeneste, sådan som det er foreskrevet i denne bestemmelse, kan ikke føres alene ved, at denne tjenestemand hævder, at han ikke er blevet informeret om resultaterne af røntgenfotografier, der er blevet taget i forbindelse med de lægeundersøgelser, der er blevet foretaget før og efter hans indtræden i tjenesten, end ikke hvis det bevises, at tjenestemandens anbringende og fortolkningen af røntgenfotografierne er korrekt, hvilket i det foreliggende tilfælde er blevet bestridt af sagsøgte.

43 I øvrigt har Domstolen i præmis 19 og 20 i appeldommen fastslået, at det ikke har indflydelse på indholdet af det retlige begreb »erhvervssygdom«, at Kommissionen muligvis ud fra resultaterne af lægeundersøgelsen forud for sagsøgerens ansættelse havde kendskab til dennes sygdom, selv ikke hvis dette kendskab kan betragtes som bevist.

- 44 Retten finder derfor, at de oplysninger, sagsøgeren har fremført til støtte for dette anbringende, er utilstrækkelige til at drage rigtigheden af Invalditetsudvalgets lægelige konklusioner eller rigtigheden af de afgørelser, Kommissionen har truffet på grundlag af disse konklusioner — nemlig afgørelserne af 4. november 1987 og af 20. maj 1988 — i tvivl.
- 45 Dette anbringende kan derfor ikke tiltrædes.

Parternes påstande og anbringender i sagen efter hjemvisningen

- 46 Sagsøgeren har i det skriftlige indlæg, som han har indgivet efter hjemvisningen, gjort tre supplerende anbringender gældende, for det første konstateringen i den ophævede dom af den krævede årsagsforbindelse, for det andet konstateringen af den krævede årsagsforbindelse i Invalditetsudvalgets rapport, og, for det tredje, at der er fremkommet nye faktiske omstændigheder.

Formaliteten

- 47 Ifølge artikel 48, stk. 2, i Rettens procesreglementet, som i medfør af artikel 120 i samme procesreglement også finder anvendelse på retsforhandlingerne efter hjemvisning, må nye anbringender ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. Retten skal derfor afgøre, om de supplerende anbringender og/eller argumenter, der efter hjemvisningen er fremført i sagsøgerens skriftlige indlæg, holder sig inden for de grænser, der er fastlagt i stævningen, eller om det derimod drejer sig om anbringender, der støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.
- 48 Som det er fremstillet mere detaljeret ovenfor, vedrører det første af disse supplerende anbringender de konstateringer med hensyn til de faktiske omstændigheder,

som Retten har foretaget i den ophævede dom. Det andet anbringende har som grundlag delvis bemærkninger fremsat af Domstolen i appeldommen og er tillige en omformulering af et af sagsøgerens argumenter fra begyndelsen af sagen vedrørende eksistensen af den krævede årsagsforbindelse. Det tredje anbringende vedrører supplerende lægelige vurderinger, som sagsøgeren ikke havde kendskab til, da han indgav stævningen.

- 49 Retten finder, at disse tre anbringender kan admitteres.

Realiteten

Anbringendet om, at der er konstateret en årsagsforbindelse i den ophævede dom

Parternes argumenter

- 50 Sagsøgeren har gjort gældende, at Retten ved udøvelsen af sin eneret til at tage stilling til sagens faktiske omstændigheder har kunnet træffe en gyldig afgørelse (præmis 26 i den ophævede dom) om, at den omstændighed, at sygdommens eksistens var Kommissionen bekendt allerede fra begyndelsen, og den omstændighed, at dens forværring var helt forudsigelig, udgør »en række samstemmende formodninger«, der var tilstrækkeligt stærke til at give Retten grundlag for at fastslå, at den indtrådte forværring af hans sygdom er opstået under eller i forbindelse med udøvelsen af tjenesten ved Fællesskaberne. Sagsøgte har hævdet, at dette argument er irrelevant set i lyset af de retlige bemærkninger, Domstolen har fremsat i appeldommen.

Rettens bemærkninger

- 51 Det bemærkes for det første, at Domstolen i appeldommen har ophævet Rettens dom i det hele. Denne ophævelse har til følge, at konstateringerne med hensyn til de faktiske omstændigheder i den ophævede dom ikke længere eksisterer. Heraf følger, at sagsøgerens argument, for så vidt som det støttes på de omstændigheder, som er konstateret i den ophævede dom, er ugrundet.

- 52 Selv om det antages, at det er muligt at fortolke dette anbringende som en opfordring til Retten om på ny at konstatere omstændigheder, der er identiske med dem, der blev konstateret i den ophævede dom, bemærkes, at Domstolen i præmis 22-26 i den ophævede dom har understreget, at Retten ikke er bemyndiget til at fastslå, hvad der er årsagen til en sygdom.
- 53 Dette anbringende kan derfor ikke tiltrædes.

Anbringendet om, at der er konstateret en årsagsforbindelse i Invaliditetsudvalgets erklæring

Parternes argumenter

- 54 Sagsøgeren har bestridt Domstolens udtalelse i præmis 26 i appeldommen, hvori det hedder, at »Invaliditetsudvalget ... havde afvist enhver årsagsforbindelse mellem Gill's lidelse og hans tjeneste ved Fællesskaberne«. Invaliditetsudvalget har derimod simpelt hen hævdet, »at det er lidet sandsynligt, at der er en årsagsforbindelse for perioden fra 1974 til 1981, hvor Gill var tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i Luxembourg«. Invaliditetsudvalget har højst konstateret, at der syntes at være tvivl om årsagen, og har således ikke formelt afvist, at der skulle være en årsagssammenhæng. Eksistensen af en årsagssammenhæng bør altid, hvor ubetydelig den end er, komme ofret til gode. Ifølge sagsøgte har Invaliditetsudvalgets erklæring klart fastslået, at der ikke var nogen årsagsforbindelse mellem Gill's lidelse og de opgaver, han udførte som ansat i Fællesskaberne. Sagsøgeren har aldrig tidligere selv for alvor draget denne tolkning af erklæringen i tvivl.

Rettens bemærkninger

- 55 Det bemærkes, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at eksistensen af en erhvervs sygdom skal fremgå klart og præcist af de konklusioner, som er formuleret af Invaliditetsudvalget (jf. navnlig dom af 12.6.1980, sag 107/79, Schuerer mod Kommissionen, Sml. s. 1845, præmis 7).

- 56 I det foreliggende tilfælde har Invaliditetsudvalget hævdet, at det forekom »lidet sandsynligt, at de få nedstigninger i minerne efter 1974 har bidraget til at forværre den sygdom, der allerede var udbrudt«, og sammenfattende har det gentaget, at en årsagsforbindelse forekom »lidet sandsynlig for perioden fra 1974 til 1981, hvor Gill var tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i Luxembourg«.
- 57 Invaliditetsudvalget har altså ikke i erklæringen af 31. marts 1987 fastslået eksistensen af nogen form for årsagsforbindelse eller af nogen erhvervs sygdom, og derfor bør anbringendet om, at der er konstateret en sådan forbindelse, afvises.

Anbringendet om, at der er fremkommet nye faktiske omstændigheder

Parternes argumenter

- 58 Under forhandlingerne efter hjemvisningen har sagsøgeren henvist til to lægerklæringer afgivet af dr. Schneider, som har tilset ham regelmæssigt siden 1981. Den første erklæring af 24. februar 1989, som allerede var fremlagt i retsmødet den 14. marts 1990, attesterer, at sagsøgerens åndedrætsfunktion har været stabil, siden han opgav sit erhvervsarbejde. Den anden erklæring af 1. oktober 1991 bekræfter dette: »Since 1981 his irreversible lung condition has not deteriorated, in fact a slight amelioration has occurred. The time is now sufficiently long to say that his condition has stabilised. This stabilisation can be attributed to his ceasing work and his medical treatment and way of life since ceasing work.«
- 59 Sagsøgeren har hævdet, at den attesterede stabilisering klart medvirkede til at bekræfte eksistensen af en årsagsforbindelse mellem forværringen af hans helbreds-

tilstand og tjenesten i Kommissionen. For sagsøgte derimod er dette et bevis på, at Invaliditetsudvalget fuldt ud har taget hensyn til forløbet i udviklingen af sagsøgerens symptomer, selv efter at han var udtrådt af tjenesten. I øvrigt er det, ifølge sagsøgte, ikke sjældent, at helbredstilstanden hos en person, der er ramt af invaliditet, forbedres lidt, når han er udtrådt af tjenesten, hvilket på ingen måde kan have en afgørende indflydelse på Invaliditetsudvalgets omtvistede afgørelse.

- 60 Intervenienten har til støtte for sagsøgeren anført, at disse lægeerklæringer viser, at der i hvert fald bør nedsættes et nyt Invaliditetsudvalg.

Rettens bemærkninger

- 61 Det bemærkes, at ifølge Domstolens faste praksis kan et Invaliditetsudvalgs lovlige afgørelser ikke anfægtes, så længe der ikke foreligger en ny faktisk omstændighed. Sagsøgerens fremlæggelse af lægeattester, der rejser tvivl om Invaliditetsudvalgets konklusioner, men som ikke giver nogen begrundelse for at antage, at væsentlige elementer i sagsøgerens lægejournal har været udvalget ubekendt, er ikke en sådan ny omstændighed (ovennævnte dom af 12.6.1980, Schuerer, præmis 10 og 11).
- 62 Som det allerede er blevet fastslået (jf. præmis 37), fremgår det i denne sag klart af Invaliditetsudvalgets erklæring af 31. marts 1987, at dette udvalg, som dr. Schneider var medlem af, idet han var udpeget af sagsøgeren, har hørt og undersøgt sagsøgeren og især udspurgt ham om hans sygdomsudvikling siden 1981 og taget hensyn til visse undersøgelser foretaget af dr. Schneider, som undersøgte ham regelmæssigt. Det bemærkes, at dr. Schneider har underskrevet Invaliditetsudvalgets erklæring uden at tage noget forbehold.

- 63 Herefter kan de erklæringer, som sagsøgeren har fremlagt, ikke anses for en ny faktisk omstændighed i sagen. De tilføjer ikke noget, der kan være en begrundelse for at antage, at Invaliditetsudvalget ikke har haft kendskab til de væsentligste elementer i sagsøgerens lægejournal og kan således ikke rejse tvivl om dette udvalgs afgørelser. Anbringendet herom skal derfor forkastes.

Begæringerne om, at det anordnes nedsættelse af et nyt Invaliditetsudvalg, eller at der indhentes sagkyndig erklæring om årsagerne til sagsøgerens sygdom

- 64 Hvis den første af sagsøgerens og intervenientens begæring herom kan antages til realitetsbehandling, er der efter ovennævnte betragtninger ikke grund til at anordne nedsættelse af et nyt Invaliditetsudvalg. Der er heller ikke grund til at indhente en sagkyndig erklæring i henhold til Rettens procesreglementet.

- 65 Kommissionen bør derfor frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

- 66 Rettens dom af 6. april 1990, hvorved Kommissionen dømtes til at betale omkostningerne, er blevet ophævet. I appeldommen udsatte Domstolen afgørelsen om sagens omkostninger. I kendelsen af 25. februar 1992 vedrørende anmodningen om ekstraordinær genoptagelse af appelsagen bestemte Domstolen, at parterne skulle betale deres egne omkostninger. Det tilkommer derfor Retten i denne dom at træffe afgørelse om alle omkostninger i forbindelse med retsforhandlingernes forskellige trin, med undtagelse af omkostningerne i forbindelse med anmodningen om ekstraordinær genoptagelse af appelsagen.

- ⁶⁷ I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ifølge procesreglementets artikel 88 bærer institutionerne i tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte dog selv deres egne omkostninger. Derfor bør det bestemmes, at hver part, herunder intervenienten, betaler sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Afdeling)

- 1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.
- 2) Hver af parterne, herunder intervenienten, bærer samtlige deres egne omkostninger i forbindelse med både sagen for Retten og sagen for Domstolen, med undtagelse af de omkostninger, som Domstolen allerede har truffet afgørelse om.

Bellamy

Kirschner

Briët

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. marts 1993.

H. Jung

C.W. Bellamy

Justitssekretær

Afdelingsformand